

Svar

mennta- og barnamálaráðherra við fyrirspurn frá Eyjólfí Ármannssyni um samninga um skólaþjónustu.

1. *Hvaða einkaaðilar hafa gert samninga við sveitarfélög um framkvæmd lögbundinnar skólaþjónustu grunnskóla undanfarinn áratug, svo sem um rekstur grunnskóla, innleiðingu nýrra kennsluáðferða, gerð námsefnis og fleira þess háttar?*

Samkvæmt 1. mgr. 40. gr. laga um grunnskóla, nr. 91/2008, skulu sveitarfélög tryggja að skólaþjónusta sé veitt í grunnskólum, ákveða fyrirkomulag hennar og stuðla að því að hún fari fram innan grunnskóla. Í skólaþjónustu felst annars vegar stuðningur við nemendur og fjölskyldur þeirra og hins vegar stuðningur við starfsemi grunnskóla og starfsfólk þeirra. Í reglugerð um skólaþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum, nr. 444/2019, er því m.a. lýst hvað felst í inntaki og markmiði skólaþjónustu. Með hliðsjón af framangreindu felst rekstur grunnskóla, svo sem rekstur sérskóla, skv. 42. gr. laga um grunnskóla, og rekstur sjálfstætt rekinnna grunnskóla, sbr. X. kafla sömu laga, ekki í lögbundinni skólaþjónustu. Þá er rétt að taka fram að gerð námsefnis er lögbundið hlutverk Menntamálastofnunar, sbr. lög um Menntamálastofnun, nr. 91/2015.

Skólaþjónusta sveitarfélaga og skipulag hennar hefur tekið á sig margvíslegar myndir. Í flestum tilvikum eru sveitarfélög annaðhvort með eigin skólaþjónustu með föstum starfsmönnum eða eigin skólaþjónustu og aðkeypta þjónustu í bland. Í einhverjum tilvikum er skólaþjónustan samstarfsverkefni í formi byggðasamlags og í sumum tilvikum er um að ræða annars konar fyrirkomulag. Í undantekningartilvikum er engin formleg skólaþjónusta til staðar.¹ Þá hefur vinna við gerð frumvarps um skólaþjónustu varpað ljósi á að skólaþjónusta er skilgreind með ólíkum hætti milli sveitarfélaga og hvað felst í þeirri þjónustu. Þar af leiðandi hefur skólaþjónusta verið útfærð á ólíkan hátt milli sveitarfélaga enda hefur þjónustan sem slík ekki verið samhæfð fram til þessa. Með frumvarpi um skólaþjónustu er gert ráð fyrir að ráða bót á þessu.

Í tilefni fyrirspurnarinnar óskaði ráðuneytið eftir umbeðnum upplýsingum frá sveitarfélögum. Viðbrögð bárust frá 41 sveitarfélagi og í meiri hluta tilvika átti ekki við að sveitarfélög hafi gert samninga við einkaaðila eða Miðstöð skólaþróunar við Háskólann á Akureyri (MSHA). Þó verður að hafa til hliðsjónar annars vegar áður nefnt fyrirkomulag skólaþjónustu og að svörin geta þannig náð m.a. til fleiri sveitarfélaga en viðbrögð bárust frá þar sem í einhverjum tilvikum getur verið um að ræða byggðasamlag um skólaþjónustu. Hins vegar þarf einnig að hafa til hliðsjónar að skilgreining á því hvað felst í skólaþjónustu getur verið ólík á milli sveitarfélaga. Að lokum skal tekið fram að svör sveitarfélaganna byggjast m.a. á upplýsingum sem þau hafa aðgang að en misjafnt var eftir sveitarfélögum hvort fyrir lágu upplýsingar um samninga um lögbundna skólaþjónustu sem einstakir skólar gera við einkaaðila eða MSHA og greiða fyrir af sínum fjárframlögum.

¹ Skólaþjónusta sveitarfélaga við leik- og grunnskóla. Niðurstöður spurningakönnunar til leikstjóra, grunnskólustjóra og forsvarsaðila skólaþjónustu.

Í eftirfarandi töflu má sjá yfirlit yfir þá einkaaðila sem sveitarfélög hafa gert samninga við um framkvæmd skólaþjónustu grunnskóla undanfarinn áratug. Þá er sundurgreindur eftir aðilum sá heildarkostnaður sveitarfélaga sem þau hafa greitt til viðkomandi undanfarinn áratug. Ekki lágu tölulegar upplýsingar fyrir í öllum tilvikum og í einhverjum tilvikum er þjónustan nefnd en ekki tilgreint hvaða einkaaðila er um að ræða.

Einkaaðilar	Sveitarfélag	Heildarkostnaður undanfarinn áratug
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Reykholahreppur	4.655.586
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Bolungarvíkurkaupstaður	Kostnaður ekki tilgreindur
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Fjallabyggð	3.191.959
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Húnaþing vestra	7.734.004
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Múlaþing	3.319.496,00
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Hörgársveit	99.500
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Dalabyggð	Kostnaður ekki tilgreindur
Ásgarður (AIS ehf., áður Trappa ehf.)	Norðurþing	4.630.000
Einstaka skólar gert samninga við einkaaðila, t.d. Skólastofuna hf. og KVAN	Reykjavíkurborg	Liggur ekki fyrir
Glöppa ehf.	Hörgársveit	31.400
Hegðunarlausnir	Múlaþing	2.482.500
Hugarfælsi ehf.	Hörgársveit	477.750
Jákvæður agi Aníta Jónsdóttir	Hörgársveit	109.482
Jákvæður agi Jónína Hauksdóttir	Hörgársveit	37.000
Kristín Heimisdóttir sálfræðingur	Norðurþing	1.260.000
Kvan	Múlaþing	3.500.000
Landvernd	Múlaþing	180.000
Litla kvíðameðferðarstöðin	Bolungarvíkurkaupstaður	Kostnaður ekki tilgreindur
Magnús Baldursson sálfræðingur	Húnaþing vestra	610.690
MSHA	Akureyrabær	17.400.000
MSHA	Múlaþing	2.895.020
MSHA	Hvalfjarðarsveit	1.400.040
MSHA	Dalvíkurbyggð	4.000.000
Náttúruskólinn	Múlaþing	260.000
Nína Guðrún Guðjónsdóttir sálfræðingur	Vestmannaeyjabær	1.008.000
Penguin slf.	Hörgársveit	189.861
PMTO Dalrós Jóhanna Halldórsdóttir	Hörgársveit	150.000
PMTO Guðbjörg Ingimundardóttir	Hörgársveit	150.000
Reykjavíkurborg, tungumálaver	Múlaþing	195.689
Samtökin '78	Múlaþing	112.600
Sálfræðistofa Norðurlands	Fjallabyggð	6.704.862
Sálfræðiþjónusta (aðilar ekki tilgreindir)	Dalvíkurbyggð	2.000.000
Sálfræðiþjónusta (aðilar ekki tilgreindir)	Skagafljörður	101.374.594
Sálstofan	Múlaþing	33.944.269
Sensus slf.	Húnaþing vestra	14.230.500
Talmál sf.	Vestmannaeyjabær	6.489.425
Talmeinafræðingar	Hörgársveit	1.701.746
Talmeinafræðingar	Dalvíkurbyggð	1.000.000
Talmeinaþjónusta (Sonja Magnúsdóttir og Eyrún Svava Ingvadóttir)	Norðurþing	2.000.000
Talþjálfun Norðurlands ehf.	Fjallabyggð	2.176.530
Thelma Gunnarsdóttir sálfræðingur	Vestmannaeyjabær	2.646.000
Verktakasamningar við sálfræðinga/talmeinafræðinga	Reykjavíkurborg	Liggur ekki fyrir
Verktakasamningar við sálfræðinga/talmeinafræðinga	Félags- og skólaþjónusta Rangárvalla- og Vestur Skaftafellssýslu	Kostnaður ekki tilgreindur

2. Hve mikið hafa sveitarfélög greitt til einkaaðila vegna slikra samninga undanfarinn áratug? Svar óskast sundurgreint eftir aðilum.

Sjá töflu í 1. tölul. fyrirspurnarinnar.

3. Hvaða sveitarfélög hafa gert samninga við Miðstöð skólaþróunar við Háskólann á Akureyri (MSHA) um lögbundna skólaþjónustu?

Í eftirfarandi töflu má sjá yfirlit yfir þau sveitarfélög sem hafa gert samninga við MSHA ásamt yfirliti yfir hvers konar skólaþjónustu er um að ræða og kostnað undanfarin fimm ár.

Sveitarfélag	Þjónusta	2022	2021	2020	2019	2018
Akureyrarbær	Starfsþróun af ýmsu tagi. Kennsluráðgjöf, ráðgjöf og stuðningur við stjórnendur og starfsfólk. Stuðningur við ýmiss konar málþing. Stuðningur við byrjendalæsi.	16.800.000	17.064.926	18.713.920	20.676.000	20.676.000
Dalvíkurbyggð	Ekkí tilgreint	5.490.209	3.991.602	2.018.976	0	0
Fjallabyggð	Ráðgjöf vegna byrjendalæsis	176.000	88.000	0	0	0
Húnaþing vestra	Byrjendalæsi, námskeið og starfsþróun	0	0	144.000	85.000	266.500
Hvalfjarðarsveit	Hvalfjarðarsveit gerði samning við MSHA um ráðgjafarþjónustu við grunnskólann sem tekur til stjórnunar, kennsluráðgjafar og starfsþróunar.	1.004.040	0	0	0	0
Hörgársveit	Kennsluráðgjöf	694.430	100.000	129.500	361.800	68.000
Múlaþing	Múlaþing hefur gert samning við MSHA við innleiðingu á breyttum kennsluháttum, Leiðsagnarnámi. Einnig hafa einstaka skóla gert samkomulag við MSHA um innleiðingu, ráðgjöf og eftirfylgd á byrjendalæsi.	1.119.856	1.213.164	0	0	0
Norðurþing	Sveitarfélagið hefur ekki gert samning við MSHA um skólaþjónustu en Borgarhólsskóli er með samning við MSHA vegna byrjendalæsis.	0	0	362.000	800.000	500.000
Reykjavíkurborg	Frá árinu 2013 hefur skrifstofa skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar ekki gert miðlægan samning við MSHA vegna skólaþjónustu við grunnskóla heldur hafa einstaka skólar gert samning við MSHA um ráðgjöf og fræðslu og greitt fyrir þá þjónustu af sínum fjárframlögum	0	0	0	0	0
Skagafjörður	Kennsluráðgjöf. Innleiðing teymikennslu og byrjendalæsis	1.085.009	548.434	306.800	381.321	721.613
Svalbarðsstrandarhreppur	Sí- og endurmenntun og ráðgjöf fyrir kennara. Sí- og endurmenntun og ráðgjöf fyrir stjórnendur.	1.103.490	1.100.520	1.108.144	543.229	379.700

4. Hvers konar lögbundin skólaþjónusta fer fram á grundvelli samninga sveitarfélaga við MSHA?

Sjá töflu í 3. tölul. fyrirspurnarinnar.

5. Hve mikið hafa sveitarfélög greitt fyrir þjónustu MSHA á hverju ári undanfarin fimm ár?

Sjá töflu í 3. tölul. fyrirspurnarinnar.

6. *Hver er kostnaður af innleiðingu byrjendalæsis í grunnskólum landsins á vegum MSHA, hvernig dreifist hann á skóla og hvaða aðilar fá greiðslur vegna innleiðingar og ráðgjafar vegna hennar og hve miklar?*

Samkvæmt þeim svörum sem bárust frá sveitarfélögunum má ráða að í einhverjum tilvikum eigi þessi spurning ekki við eða að ekki liggi fyrir með haldbærum hætti hver kostnaðurinn er af innleiðingu byrjendalæsis í grunnskólum landsins á vegum MSHA eða hvernig hann dreifist á skóla. Af svörum sveitarfélaganna má þó ráða að aðrir aðilar hafa ekki fengið greiðslur vegna innleiðingar og ráðgjafar vegna byrjendalæsis.

7. *Eru aðrar lestrarkennslaáferðir en byrjendalæsi innleiddar eða í innleiðingu í grunnskólum landsins?*

Sveitarfélög nefndu fjölbreyttar náms- og kennslaáferðir sem hafa verið innleiddar þegar kemur að lestrarkennslu og lestrarþjálfun í grunnskólum. Dæmi um aðrar lestrarkennslaáferðir sem eru innleiddar eða í innleiðingu í grunnskólum landsins eru eftirfarandi:

- Eitt skref í einu.
- G-Pal.
- Heildaraðferð.
- Hljóðaáferð.
- Hugtakakort.
- Kórlestur.
- K-Pal.
- Kveikjum neistann.
- Lesferill.
- Lestur á talmálsgrunni (LTG).
- Læsi fyrir lífið.
- Læsisfimman.
- Orð af orði.
- Orðhlutaleið.
- PALS.